

Društvo za zaštitu bilja Srbije
(1954 - 1994)

TREĆI
JUGOSLOVENSKI
KONGRES
O ZAŠTITI BILJA

VRNJAČKA BANJA
03 - 07.10.1994. godine

ZBORNİK REZIMEA

Zaštita bilja na bolji kvalitet života

(10) TRENUTNO STANJE U JUGOSLOVENSKOM OPLEMENJIVANJU NA OTPORNOST PŠENICE I JEČMA PREMA PROUZROKOVAČIMA LISNE RĐE I PEPELNICE

Jerković, Z., Jevtić, R. i Momčilović, V.
Poljoprivredni fakultet, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad

Oplemenjivanju pšenice i ječma na otpornost prema *Puccinia recondita tritici* odnosno *Puccinia hordei* i *Erysiphe graminis* već dugi niz godina u našoj zemlji posvećuje se izuzetna pažnja (Bošković i sar., 1988, Stojanović i sar., 1992).

Sa ciljem da se ustanovi trenutno stanje po tipovima otpornosti prema dva najvažnija obligatna parazita, testirane su i na osnovu toga diferencirane linije, sorte, i obiman selekcionni materijal pšenice i ječma u poljskim i/ili kontrolisanim uslovima po metodama koje se primenjuju poslednjih godina (Jerković i sar., 1992, Jerković i Jevtić, 1994).

Svega 9% linija i 13% potomstava iz 1993. godine ispoljava diferencijalne reakcije prema *Puccinia recondita tritici* a prema *Erysiphe graminis tritici* 11% linija. Ostale su identično osetljive. Po vrednostima AULRC (površina ispod krive razvoja lisne rđe), dužini latentnog perioda 50 i uspešnosti infekcije stanje kod pšenice u toj godini je znatno povoljnije, a po intenzitetu zaraze sa *Erysiphe graminis tritici* u polju dominira osetljivost (intenzitet zaraze >20%). Od 94 linije u ogledima Jugoslovenske komisije za priznavanje sorti 1993/94. godine (lokalitet Rimski šančevi) 36% ispoljava određen stepen kompleksne poljske otpornosti prema oba patogena (intenzitet zaraze niži od 20%).

U konkursnom ogledu 1994. godine 19% linija ozimog višeredog ječma, 41% dvoredog, a u ogledima Komisije 50% dvoredih i nijedan višeredi ispoljavaju otpornost prema *P. hordei* i *E. graminis* po istom kriterijumu kao i kod pšenice. Kod jarog ječma 56% linija je ispoljilo intenzitet zaraze sa *Puccinia hordei* ili *Erysiphe graminis* viši od 20% a u ogledu Komisije 44%.

Dobijeni rezultati pokazuju da je kompletna otpornost prema oba patogena u potencijalnim budućim sortama pšenice i ječma veoma retka, a nekompletna u zadovoljavajućem stepenu većinom nije kompleksna.